

Uunga siunnersuut: Aalisarnermut aningaasaliissutitut immikkoortitat pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat

(Naalakkersuisunut ilaasortaq Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit)

Saqqummiussissut

(Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Aalisarnermut aningaasaliissutitut immikkoortitat pillugit Inatsisartut inatsisaat 2006-imi pilersinneqarpoq ilaatigut aalisarnermi inuussutissarsiortut ineriartornerinut siuarsarnerinullu tapiissuteqarnissaq, ilanngullugulu inuussutissarsiummi peqataasunut nutaanut isersinnaanerup ajornannginnerulernissaa. Immikkoortoq taanna maanna kissaatigineqarpoq qasukkakannerneqarnissaa suli ajornannginnerulersinniarlugu, pissutigalugu ingerlaaseq kissaatigineqartumiit arriinnerusumik ingerlammat.

Allannguutissatut siunnersuuteqarnermi inatsisip siunertaa, aammattaaq sinerissap qanittumi aalisarnerup aqqissuussaanerata nalimmassarneqarneranut atatillugu aalisariutit angissusaasa manakkut siunissamilu pisaqarnissamut periarfissanut naatsorsuutigineqartunut nalimmassarneqarnissaa anguniagaavoq, tamanna pissaaq angallatit aserorterneqarnissaanut tapiissutinik atuutitsilersitsinikkut, taarsiullugulu aalisarsinnaanermut akuersissutit tunniunneqarsimasut atorunnaarsinneqassapput. Erseqqissaatigineqassaaq aalisariutinik aserorterinissamut tapiissutit taamaallaat sinerissamut qanittumi aalisariutinut tunngammata.

Aalisarnermut aningaasaliissutitut immikkoortitat pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinnissaanut siunnersuut marlunnik immikkoortoqarpoq, ilaatigut aalisariutit raajarniarnermi aalisariutaanngitsut nutarternissaanut tapiissutit qaffanneqarneri ilaatigullu aalisarnerup ilaani sippuisumik pisaqarsinnaassuseqartuni isaterinissamut tapiissutit.

Sinerissamut qanittumi aalisariutit ingerlaavartumik taarsersornerinut nutarternerinullu atatillugu raajarniarnerup saniatigut aalisarnernut allanut tapiissutit 20 %-imiit 40 %-imut qaffanneri aamma nunarsuaq tamakkerlugu aningaasarsiornikkut ajornartoornermut atatillugu isigineqassaaq, tassa umiarsuaatileqatigiiffiit aningaaserivinniit allaniillu taarsigassarsisarfinniit taarsigassarsinissamut pisariaqartumik aningaasalersuinissamut ajornartorsiormata.

Aalisariutinik raajarniutaanngitsunik piginnittut 20 %-imik tapiiffigitillutik angallatinik pisisimasunut atatillugu taakku suli allanik 20 %-inik qinnuteqarsinnaassapput. Taamatut suli allanik 20 %-inik periarfissaqarneq atortussanik pisinermut atuutinngilaq.

Tapiissutinik 20 %-imiit 40 %-imut qaffaanermut atatillugu pisiarinerani akiata tamarmiusup 10 %-ianik nammineq akiliuteqarnissaq piunasaqaatigineqassaaq atortut pisiat ilanngunnagit. 10%-mik nammineq akiliuteqarnissamut piunasaqaat taamaallaat qinnuteqartunut nutaanut atuuppoq, oqaaseqaatini § 1, nr. 4 aamma nr. 5 naapertorlugu.

Ukiuni Aalisarnermut Aningaasaliissutitut Immikkoortitat ullumikkumut atuuffiini angallatinut qulinut pisiarineri nalingisa 20 %-iiniq tapiisoqarnikuuvoq (aammattaaq angallatinut mikinerit atornikunut tapiisoqartoqarnikuuvoq). Tapiissutit tamarmiut 5.361.116,20 kr.-iupput.

Aalisarnermut Aningaasaliissutitut Immikkoortitani ullumikkut 23,5 mio. kr.-it missaat sinnerupput. Tapiissutit aaqiivigineqareernerisigut immikkoortitani sinneruttut 18 mio. kr.-ngajaassapput.

Aaqqissugaanikkut naleqqussarnermut atatillugu imaluunniit maannakkut siunissamilu pisaqarnissamat periarfissanut aalisariutit angissusaasa naleqqussarnissaannut atatillugu aalisariutitut isaterinissamat tapiissutit nunani allani arlalinni tapiissuteqartarniit ilisimaneqartuuvoq. Tamanna siusinnerusukkat Kalaallit Nunaanni siornatigut atornerarsimangilaq.

Angallatit amerlassusaat oqaaseqaatini tabelini taaneqartoq tassaavoq Aalisarnermut Aningaasaliissutitut Immikkoortitat pillugit inatsimmut allannguutissatut siunnersuut naaportorlugu 2010-miit angallatit aserorterinissamat qinnuteqarnissamat periarfissaqartussat amerlassusaat.

Angallatinik marlunnik nalunaarsueriaaseqartoqarpoq. Aappaa tassaavoq BRT (Bruttoregister tons) nalunaarsueriaaserlu taanna ”nutaannginneruvoq”. Taamaalilluni angallatit ”nutaannginnerit” BRT atorlugu nalunaarsugaapput, angallatillu nutaajunerit BT (Brutto tons) atorlugu nalunaarsorneqarnikuupput. Sillimasiinermit angallatit naliinut nalunaarsueriaaseq sunnuteqarpoq, tassa angallatit BT atorlugu uuttorneqarnikuusut, taamaammallu sillimaseranni naleqarnerullutik.

KANUAANA-mi angallatit 62-it 9,99 BRT ataallugit angissusillit nalunaarsugaapput, taakkulu agguaqatigiissillugu ukiunik 31-nik pisoqaassuseqarput. Missingersersorneqarpoq angallatinut taakkununga aserorterinermi tapiissutit 8 mio. kr. missaaniissatut. Angallatit 15-it 50 BRT-imit anginerupput, taakkulu agguaqatigiissillugu ukiunik 32-nik pisoqaassuseqarput. Missingersersorneqarpoq 7 mio. kr. missaanni aserorterneranni naleqartut.

Angallatit BRT atorlugu uuttukkat aserorterinermi tapsiissuteqarnissaannik qinnuteqarnissamat periarfissaqartut missingersersorneqarput katillugit 15 mio. kr.-nik naleqartut.

KANUAANA-mi angallatit qulit 20 aamma 74,99 BT akornanni angissusillit nalunaarsugaapput, taakkulu agguaqatigiissillugu ukiunik 28-nik pisoqaassuseqarput. Allannguutissatut siunnersuut malillugu angallatinut taakkununga aserorterinermi tapiissutit 18,3 mio. kr. missaannut missingersersorneqarput. Angallatit 75 BT-mit anginerusut arfineq pingasuupput, taakkulu agguaqatigiissillugu ukiunik 22-nik pisoqaassuseqarput. Taakku aserorternerini nalingi 51,2 mio. kr. missaannut missingersersorneqarput.

Angallatit BT atorlugu uuttortarlugit nalunaarsukkat aserorternerini tapersiissutinik qinnuteqarnissamat periarfissallit missingersorneqarput 79,5 mio. kr. naleqartut. Taamaalilluni

aserorterinermi 85 mio. kr. missaanni tapiisoqarnissaanik pisariaqartitsisoqarpoq, tamanna eqqarsaatersornikkut atuuppoq (i teorien).

Oqaatigineqassaaq kisitsisini taakkunani angallatit agguaqatigiissillugu pisoqaassusaat tunngaveqartoq, naliusullu allassimasut ilivitsukkaatut missingersersorneqartut. Naliinik naatsorsuinermi ilaatigut tunngavigineqarpoq niuerfinni ullumikkut tuniniakkat nalingi nalinginnaasumillu missingersersuineq. Angallatit sananeqaasii (qisuk, sisak, glasfiber), aaqqissugaaneri (aalisariaatsit), maskinaat, atortut immikkut ittut, aserfallatsaaliugaaneri tunngavigalugit akit immikkoortiterneqarsinnaasimanngillat. Aserorterinermi tapiissutinik pissarsissagaanni angallat minnerpaamik ukiunik 25-nik pisoqaassuseqassaaq.

Qulaani taaneqartut tunngavigalugit Naalakkersuisut ilaatigut kissaatigisaraat sinerissami qanittumi aalisarnerup raajarniarluni aalisarnejq ilanngunnagu aaqqissuussaanikkut naleqqussarneqarnerata siuarsarneqarnissaa. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut kissaatigaat aserorterinermi tapiisarnivimmik atuutitsilernissaq, tassami sinerissap qanittumi aalisarnermi sippuisumik pisaqarsinnaassuseqartoqarmat, angallatillu pisoqaavallaarlernikut aamma tamatumani ilaammata. Taamatut aaqqissuusseqqinnermi annertunerusumik pisaqarsinnaassutsip maanna aamma siunissami pisaqarsinnaasunut naapertuutilernissaanut periarfissaqarnerulissaaq.

Taamatut oqaaseqarlunga suliaq Inatsisartuni suliarineqarnissaa tunniuppara.